

nr. 4

1995

HIND 6.50

HEA LAPS

lambasilm, saba taha, valmis hunt.

KOTERMANN

IVO LINNA

DINOSAURUSE
KARJUS

JUDO-AABITS

ILMAPILT

MEREMUUSEUM

OTTO TRIIN

neljapäeval ja laupäeval kell 18.15

RTV

REKLAAMITELEVISIOON

Lapsuri

Lapsuri krutskiga küsimustele (Hea Lapse naljanumber) vastas kõige täpsemalt Elari Haugas Tallinnast. Vastused on 1) kolmikud, kelle üks vend jäi koju, 2) tütar, 3) eksinud kaamel, 4) "Kas see oled sina, ema?"

Isa (2-aastasele Mairile): "Mairi, kus k-täht on?"

Mairi: "Tadus äla!"

Isa: "Otsi üles!"

Varsti tuleb Mairi sületäie täheklotsidega: "Otsi iit, siin tustil on!"

2-aastane Terje lajatab saunalavalt kopsikutäie külma vett emale kaela. Järgneb kiljatus.

Terje: "Oh sa pagan, otse lagipähe!"

Inga Sõelsepp, 4 tütre ema

Hea Lapse toimetusele
Meie pere lapsed on Triinu (11), Terje (5), Mairi (2) ja Meeri (10-kuune). Võib-olla on nende lugudes ka teile midagi huvitavat. IGA algus on raske.
Triinu (6-aastaselt) loeb sõna "JA": "Jot-a...Jota!"
Triinu avab aabitsa: "Sigea rõhaib: rõha, rõha, rõha!"

Tere, Hea Laps!

Olen 11-aastane Hea Lapse lugeja. Mulle meeldib väga see ajakiri. Alguses ema ostis seda mulle, kuid nüüd tellime seda endale koju. Mul tuli hea mõte: ajakirjas võiks olla ka kirjasõpra soovijate lehekülg. Annan alustuseks oma aadressi:
LIINA PETERSELL (11), Järveküla 14-17, Kohtla-Järve, Ida-Virumaa, EE2020. Huvialad: lugemine, tantsimine, klepside ja udupaberite kogumine. Soovin kirjavahetust 9-13-aastaste poiste ja tüdrukutega

Liina Petersell Ida-Virumaalt.

Tere, Hea Laps!

Meie peres kasvab kaks väikest rahvalaulikut: 4-aastane Martti ja 1-aastane Madis. Saadame mõned nende "laulud" ka teile lugemiseks.

Martti: "Minu issile kingiti eile lõhnaõlipudel. Ja tead, mis selle sees oli? Lõhnaõli ja juba vastik hais!"

"Emme, kui õunad marjade peale panna, siis jäävad marjadest ainult laibad järele."

"Lumi langetab ennast taevast alla."

"Ma tean küll, kuidas mina sündisin: tulin emme kõhust välja ja vaatasin - oi, minu emme juba siin!"

Martti räägib kahekuuse vennaga: "No mis sa ometi nutad? Kas sul on meie juures nii paha olla või? Äkki tahad emme sisse tagasi minna?"

Martti näeb aia peal kuivamas vasikanahka: "Näe, lehm on oma riided ära kaotanud!"

Külliki Alesmaa Teenuselt

PEALE PEREKOND SÕELSEPA JA ALESMAA
SAAVAD MATTEL TOYSI VAIBA PEREKOND KULLAS
TARTUST JA TREIMANI PERE TALLINNAST.
LEGO KOMPLEKTID REKATOL SAAVAD PIRET EESMAA
HIIMUMAALT, LIIVIKA KÄNGSEPP ANTSLAST JA KADRI
RAUDVERE VÕRUST. KUID ET VAHVAID JOONISTUSI TULI
VEEL PALJU, SAAVAD VÄIKSEMAID PREEMIAID VEEL MARI
JOONSALU TARTUST, SIGRIT PUUSEPP TAGADIST, TRIINU
SIIBER TARTUST, KÜLLI EESMAA KUIJÕELT JA PAISTU
PÕHIKOOLI INTERNAAT.
NÜÜD AGA KÕIK HEA LAPSE KAANEKAVANDEID JOONISTAMA! NB! KIRJU EI MAKSA KAANEPIILDILE TEHA, KUID ARVESTADA TULEKS, ET NEED HILJEM PEALE TRÜKITUNA KAANEJOONISTUST EI VARJAKS. ARVESTADA TULEKS AJAKIRJA FORMAADIGA (MÖÖTMETEGA). PARIMAD TÖÖD TRÜKIME ÄRA. PALJU AUHINDU AKTSIASELTSILT BÜROOTARVE!

ALLEAA ALLEAA

SEEKORD PUHUB LAPSUR JUTTU LAULJA IVO LINNAGA.

Oled sündinud sellises paigas, mida ümbritseb igast kandist meri. Kas sul on merega head suhted?

Ausalt öeldes ei kujuta ma üldse elu ilma mereta ette. Kui ma vahel pole mitu päeva merd näinud, siis läheb meel päris kurvaks. Ainult "Estonia" huku järel kartsin merd: sõitsin koos sõpradega siis Saksamaa vahet, ja kahel korral tõusis selline torm, et lained kerkisid neljanda deki illuminaatorini. Siis ei saanud laeval magadagi... Kuid muidu ma merd ei karda ja merehaigust pole ka tunda saanud.

Lapsepõlve veetsin Kuressaares, ja meie kodu oli merest kilomeetri kaugusel. Kevadel, kui merevesi oli külm, käisime Põduste jões suplemas - see jõgi voolas läbi meie karjamaa.

Kas ujuda oskad?

Jah, olen koguni ujumistreeningul käinud. Õppisin ujuma Kuressaares basseinis: merepoolses otsas ulatus vesi täismehela kaelani, ja seal viskas isa mu kaheksa-aastase poisina sisse. Hakkasin kohe koera ujuma! Käisime suviti vendade ja sõpradega kalal ja ehitasime igasuguseid parvesid.

Mis sulle veel väikesest peast meeldis?

Mul oli kaks meelistegevust: õues oma kamba poistega mängimine ja lugemine. Mu lemmikraamatuks sai Lindgreni "Meisterdetektiiv Kalle Blomkvist", ja meie mängud sarnanesid Kalle omadega. Mäletan, et selle raamatu ostis isa mulle Mustjalast... Aga kuna päeval oli kangesti palju tegemist, siis oli õhtuti mureks see, kuidas saaks võimalikult kaua lugeda. Vahel pugusin taskulambiga teki alla. Nojah, raadio seisis meil isa-ema toas, paljudest seda sai kuulata, ja tele-

viisorist polnud mul lapsepõlves aimugi. Kuressaares koolis oli ka hea raamatukogu, sealst tõin pidevalt raamatuid. Koos poolteist aastat vanema venna Temmega käisime lossis vanaaegseid ajalehti lugemas, õppisime selgeks gooti tähed - muidu poleks vanadest kriminullidest aru saanud. Oi, seal oli päris

õudseid lugusid: "Verine käsi" ja "Jack Kõhulõikaja"...

Nii et olid päris "lossihärra"?

Minu isa oli Kuressaares lossis asuva koduloomuuseumi direktor ja ema töötas samas valvurina, nii et mingil ajal oli meile vendadega

loss täielik mängumaa. Aitasime seal remonti teha, ja - mis seal salata - mängisime ka kummitusi... Suviti ööbisid seal läti ekskursandid, ja meie proovisime koledaid hääli tehes, kas neil on ka tugevad närvid. Muidugi räägiti lossikummitustest igasuguseid lugusid, kuid meie olime juba ammu öösiti lossis oma julguse proovile pannud ja teadsime, et mingeid tõndiolluseid seal polnud. Katuse all rabistasid tuvid ja krohvitudikikeste pudenemisel tekkinud helid võimendusid õudselt...

Kas laulsid juba lapsepõlves?

Algul mulle ei meeldinud sugugi see, et isa sundis mind harmooniumi kõrval seistes laulma. Esimest korda laulsin "avalikult" 1954. a. kultuurimajas näärivanale. Küll mul oli häbi, kui sõnad segi läksid! Hiljem laulsin mudilas- ja poistekooris, esimest korda käisin Tallinnas just poistekooriga: 1960. aasta laulupeol laulsime tuliuuel laululaval... Nii põnev oli Koidu tänava koolimajas madratsitel ööbida ja päeval sõbraga kõik trammiliinid läbi sõita! Aga Saaremaa esimene kitarripunt "Müstikud" oli minu loodud. Praegu tõmbab mind jälle Saaremaale: kõige õnnelikumana tunnen end Muhus Laasu talus, kus on kõige parema maitsega kaevuveesi maailmas!

▲ SUUSAHÜPPEMÄGI
Piret Eesmaa Hiiumaalt

▲ LEGO uue mängukodu nimi võiks olla
LAPSEPÕLVEMAA. Liivika Kängsepp (12-a.)

Tere!

Mina sooviksin, et LEGO teeks klassi, sest käin ise ka koolis ja mulle meeldib mängida õpetajat. Ma arvan, et klass ei peaks olema eriti suur, muidu on väga raske õpetaja olla. Seal võiks 6-10 pinki olla.

Kadri Raudvere Võrust (11-a.)

▲ KASSI
SUVILA
Mari Joonsalu
Tartust (12-a.)

LEGO VÕISTLUSE AUHINNAD ON FIRMALT
REKATO

▲ LUMEUSSIKE
Kadri Raudvere Võrust (11-a.)

Lumememmed ei tulnud küll nõnda uhked kui skulptorite tehtud, aga vahvad ikkagi, emaga koos meisterdasime. Olen palju lumest ehitanud, aga ikka on kõik kohe ära lõhutud. See naljakas memmede perekond on ainus, mis on vastu pidanud suure sulani. Tegime need sügavale metsa sisse. Loodan, et Teilegi meeldivad minu lumememmed.

Ken Haapsalust

**LUMEKUJUDE
VÕISTLUSELT**

MERI MUUSEUMIS, LAEVAD PUDELIS.

Eesti Meremuuseum sai tänavu 60- aastaseks. Võib- olla sündis ta näiteks sinu vanaemaga samaaegselt, kuid võin kihla vedada, et ka kõige priskem vanaema ei suuda meremuuseumiga pakuse poolest võistelda: see vahva asutus paikneb nimelt Paksus Margareetas!

Kas merd saab muuseumis pidada?

Sellele küsimusele aitab vastust leida Meremuuseumi asedirektor JAAK SAMMET, kellega heidame põgusa pilgu neljal korrusel asuvatele väljapanekutele. Muide, vasksele tuukriülikonnale, mis sind ukse lähedal uudistab, TOHIB käitpidi tere öelda - muidu tuleb siin käituda nii nagu muuseumides ikka: kõigest tuleb osa saada SILMADEGA!

I korruse väljapanekuid uuendatakse pidevalt, mujal tehakse muudatusi siis, kui muuseumi saabub mõni uus eksponaat. Tegelikult on meremuuseum nagu jäämägi: enamjagu ta rikkustest pole pidevalt nähtaval, vaid fondides.

Põnevad asjad on laevamudelid - enamjao neist on valmistanud kapten Tõnisson, kes oli pikka aega Merekoolis õppejõuks - ta õpilased imestanud, et kuidas küll nii

jämedate sõrmedega saab nii peent tööd teha. Kaugalt aegastahaks uurida ka Käsmusaunud merekooli õppeva-

hendit: laevamudelit, mille põhjal poistele meremeheasju selgitati. Kõik on NAGU PÄRIS, ainult pisike, justkui nukkudele mõeldud.

Üleval : " Hiiumadala " kell oli pool sajandit merepõhjas.
Vasakul : Laevad nagu laevad ikka !
All : Tuukrile võid käitpidi tere teha.

Vöörikuju kaotas nina kasakamööga läbi

Hukkunud laevade nimesildid.

Muuseumi minnes pööra tähelepanu ka suurele kaunile kellale, mis oleks justkui kirikutornist kukkunud. See kell oli kaua merepõhjas - nimelt kuulus ta tulelaevale "Hiimadal", mis hukkus viimase sõja esimesel ööl torpeedotabamuse läbi. Tulelaev pole hoopiski sõjalaev, kuulsin Jaak Sammetilt - tulelaev töötas hoopis majakana, andes udus ja pimeduses nii valguse, kahuripaukude kui kellahelinaga merel sõitvatele laevadele teada, kus asuvad ohtlikud paigad. Kella juures näed ka pilte tema "merealusest" elust: nii kalad kui meretaimed hakkasid laeva juba omaks pidama, kui ta mullu suvel rootslaste abiga üles leiti.

Ära mine jooksuga mööda ka polaaruurijate väljapanekust: Eestis on palju vapraid mehi, kes on osa võtnud Antarktika ekspeditsioonidest (muuhulgas ka hiljutine peaminister Andres Tarand). See, mis paistab pehkinud puutoikana, on tegelikult ekspeditsioonil leitud MAMMUTIKIHV.

Ja kui raamatupiltidel näivad igavatena agelised

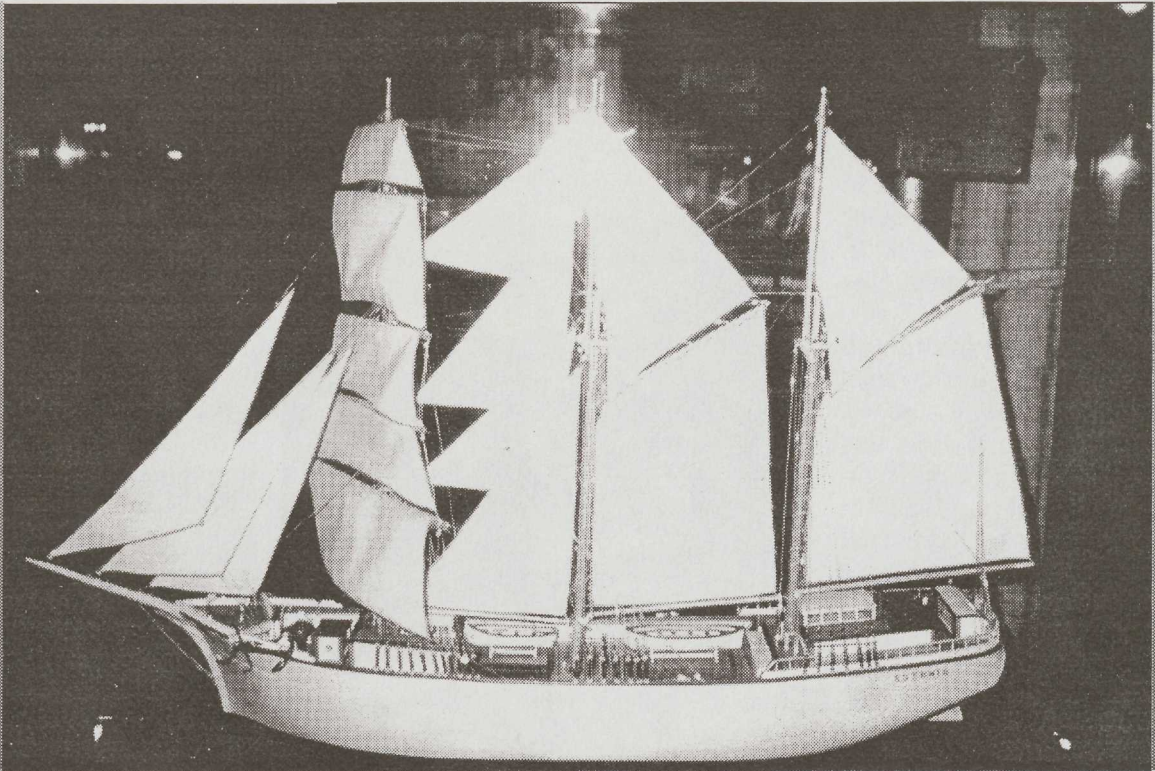
mõni tehniline ebatäpsus, paluti see parandada, ainult üks viga võis jääda: purjed võisid olla maalitud "vale" tuulesuunaga...

Muuseumis saad teada, et meil olid sõjalaevad "Vambola" ja "Lennuk" olemas siis, kui lätlastel ega soomlastel neid veel polnudki - 1918. a. lõpus.

Saad teada ka allveelaevade "Kalev" ja "Lembit" sünniloo - isegi "Lembitu" lipp, mida 50 aastat peideti diivani sisemuses, seisab nüüd muuseumis.

1921. a. oli Eesti Vabariigil ainuüksi Inglismaal 40 konsulaati - eestlased olid tollal merekaubanduse poolest kuulsad. Muidugi võid muuseumist lihtsalt läbi joosta - siis pole seal sinu jaoks muud kui neli korrust vana kraami. Aga tegelikult on igal pisiasjalgi oma minevik: peenelt nikerdatud puukeit on selle noore meremehe käsitöö, kes ookeanil tuulevaikuse ajal pidi vahel kuu aega elama keset vett, hing igatsust täis... Ja filigraanne uurikett, mida tänapäeval ehk masinad kokku põimiksid, on rannatüdruku juustest tehtud:

Seda laeva peeti Eesti ilusaimaks purjekaks.

tööriistad, mis kunagi arheoloogide poolt leitud, siis võid muuseumis päris lähedalt uurida esemeid, mida meie kauged esivanemad kalapüügiks kasutasid.

Muidugi, kiviaegsetest asjadest palju efektsamatena tunduvad uuemad leiud, kasvõi näiteks vöörikujud. Enamasti tehti kujusid naistest, kuid Meremuuseumis on ka üks Puškini- aegses riietuses murtud ninaga mehekujut - see elas maapealset elu Käsmus ühe aia- posti otsas, kus 1917. a. kaotaski "ulja" kasaka mõõgahoobi läbi oma ilusa puunina...

J. Sammetilt kuulsin, et ka laevapiltidel, nn. kapteni- maalidel, olid omad reeglid - kui pildil juhtus olema

niisuguseid amulette oli kombeks peigmehele mälestuseks anda...

Aga ega kõike huvitavat siiski ümber jutustada oska - eks oma silm ole ikka kuningas!

Eesti Meremuuseum asub Tallinnas, Pikk t. 70 ja on avatud (peale esmas- ja teisipäeva) iga päev kella 10.00 kuni 18.00. Telefon: 601- 702. Muide, kui ilm juhtub ilus ole.na, siis võid vaateplatvormilt kõige muu kõrval näha ka muuseumi õuel seisvat VAALA LÕUALUUD. Ära kar 'a, vaala ennast pole parasjagu lõualuu küljes !

Leelo Tungal

Maad rusesena...

**Päike, lained, meretuuled
on meid vapraks karas-
tand...**

Nii laulsid lapsed minu kooliajal igas Eestimaa nurgas. Merd olime sisemaa lastena näinud vahest ainult kinos või pildil. Aga ühegi koolipeo repertuaarist ei puudunud uljas madruste tants ning triibuline madrusesärk oli üsna "kuum" riidetükk.

**Möte merest teeb julgeks
ja vabaks,**

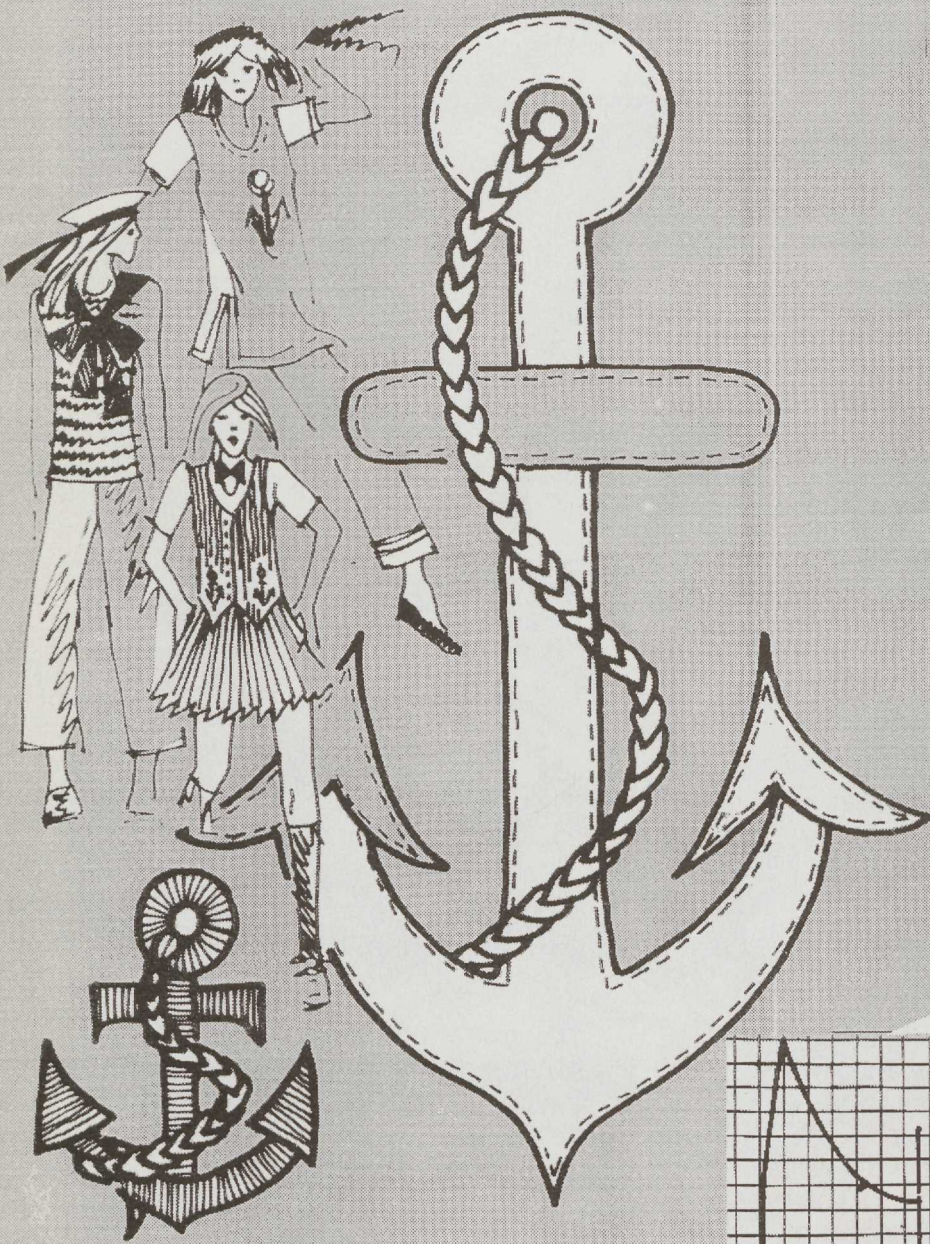
**kangastuvad kauged
maad...**

Madrusestiil on olnud läbi aegade noorte lemmik. Suured kantidega madrusekraed, laiad püksid, volditud valged seelikud, triibulised dzemperid ja pluusid, lehvivate lintidega baretid — tunnedki mere hingust.

Üritan täna soovitada midagi "meresinist". Suurem ankur võib kaunistada su avarat trikoosärki. Kui sa pole osav tikkija, lõika see välja vähehargnevast riidest ja tiki aplikatsioonina särgile. Jupike keerutatud paela kinnita ülalt ja alt (pael ise jäägu lahti). Väiksem ankur tiki vesti hõlmanurkadele või pluusi taskule. Suure madrusekrae võid meisteradada voodril ja kanda eraldi triibulisel spordisärgil. Ära unusta lopsakat seost!

TIIU LAUR

Autori joonistused.

GALERII

Tallinna 54.
Keskkooli laste töid

▲ Mariann Lants (5. kl.)

Inge Luuk (6. kl.) ▼

▲ Kadri Unnuk
(5. kl.)

Tiina Nukk
(5. kl.)

◀ Kert Veski
(6. kl.)

▶ Timo Tasane
(6. kl.)

▶ Kristi Järve
(5. kl.)

Tinasõdur ja dinosaurus

Dinosaurus Tinnu läks tihnikusse jalutama. Vantsis ja vantsis, kohtas tibatillukest tinasõdurit.

"Tere hommikust, hobueeselevant!" tervitas sõdur. "Mis eeselevant!" solvus saurus. 'Eesleid ega elevante ei ole veel olemas."

"Oi, kui suur ja tark sa oled!" kiitis tinamehike. "Ütle, kas tinasõdurid on juba olemas?"

"Tina on küll, kuid õnneks mitte ühtegi sõdurit."

"Aga kes siis mina olen?"

"Mäh! Sa oled... Tead mis, oled üks untsuläinud saurusemuna! Las ma katsun sind keelega. No näed! Liiga väike ja nurgeline. Ei anna minu Tiina munakestega võrrelda!"

Tinasõdur tõmbas mõõga tupest: "Kaitse kolpa, koletis!"

"Sinu nuga on männiokas!" itsitas Tinnu ja ajas hambad irevile. "See ei tee mu soomusrüüle kriimugi."

Sõdur ei kuulunud saurust, vaid vehkis oma tinamõõgakeseaga. Tinnu, kelle kannatus katkes, ajas lõuad pärani ja neelas kiidukuke karlõmpsti alla.

"Aii!" karjatas saurus. "Mis sa, sulgi, nüüd tegid?! Torkasid mu keelt nii, et ma ei tunne vist enam õieti, mis maiku on supersõnajala õied."

Sõdur aga eksles juba põhjatus kõhukoopas. Mehikesel hakkas umbne ja palav nagu saunas. Ta

väsis, istus lõõtsutades maha ja vajus vööni limaloiku.

"Kas sa kuuled mind? Lase kohe välja! Muidu ma ei jõua kasarmusse õhtusöögile, kindlasti saan kindral Osko käest tutistada."

Väike Osko tahtis pärast õhtusööki hakata tinasõduritega mängima, kuid märkas, et reamees Tiit on kadunud.

"Emps! Kas sa mu Tiitu ei ole näinud?"

"Misukest Tiitu?" imestas ema.

"Tina-Tiitu. Kas sa ei tunnegi teda?"

"Mina ei tea sinu tina-katest mitte midagi," vastas ema, vaatas kella ja lisas: "Mine ruttu - telekast tuleb sauruste saade!"

Osko vudis pata-pata suurde tuppa ja istus põlvili vaibale. Saade juba käis. Parasjagu tegi üks ilmatu suur loom hambulise suu lahti ja lõrises. Osko võpatas ja haaras klaaskaunist karamellkommi. Magus sülg kustutas hirmu.

Ekraanil oli juba uus saurus, veel jubedam kui eelmine. Hiidloom hakkas vähehaaval sulama nagu kevadine lumememm: kõigepealt kadusid esimesed jalad, siis tagumised, seejärel saki-line saba, lõbuks sarvi-line pea. Pallikujuline keha veeres kaljuser-vale. Taevas sähvis välk, mürises kõu, vihma hakkas tulema nagu oavarrest.

Pildi joonistas
Thomas Scheileke

Maa värises, saurusepall kukkus kuristikku katki kui küps kookospähkel. Tulipunast sisu purskus laiali igasse ilmakaarde.

Osko süda kloppis metsikult. Poiss püüdis põgeneda, kuid tundis, nagu oleksid ta jalad põranda külge naelutatud. Äkitselt kadus pilt ja tuba jäi pimedaks.

"Elekter läks ära!" hüüdis keegi esikus. Varsti astus tuppa ema, küünal käes.

"Ossu, mis sul viga on?" küsis ta. "Miks sa värised - ega sa ometi haige ole?"

Osko ei vastanud. Ta nuttis.

"Lähme tuttu," rahustas ema. "Täna enam telekat ei näe. Aga homseks teevad elektrionud kõik korda, eks ole?"

Keskööl käis elutoas püssipaugu moodi kõmakas koos klaasklirinaga. Kogu pere ärkas ja tormas vaatama.

Elekter oli tagasi tulnud, kõik lambid põlesid. Teleekraan oli purunenud kildudeks, kauss samuti. Kommid vedelesid vaibal, nende keskel limane tinasõdur.

"Tiit!" hüüatas Osko. "Kus sa nii kaua olid?"

Uksekell helises. Hommikumantlis naabrionu oli arvanud, et köögis lõhkes gaasiballoon. Naabri kannul tuli arst, tema taga tuletõrjuja, siis politseinik ja tro-

bikond sõdureid. Elutuppa vooris rahvasumm. Osko imestas, kuidas nad kõik ära mahuvad. Tuba muudkui paisus - andis juba spordihalli mõõdu välja. Uksest oli saanud kõrge värav, kust tuli lakkamatult uusi käratsejaid.

Korraga jäid kõik vait: väraval seisis tohutu dinosaurus. Uksekell oli kasvanud häirekellaks, ent helises edasi.

"Ossu, tõuse üles!" hõikas ema. Üleni higine Osko avas silmad. Äratuskell oli seitse läbi. Voodi ees vedeles tinasõdureid, riulilt vaatas vastu eilne sünnipäevakink - rohekas plastist mängusaurus.

Osko korjas sõdurid kokku ja pani karp. Üks oli puudu, kuid enam polnud aega otsida - tuli kooli minna.

Sander Liivak

Pildid joonistas KIRKE

Kuidas ma saurusekarjuseks sain

Kalju Saaber

Lapsena käisin minagi karjas. Nagu on koolis kohustuslik lugemisvara, nõnda peab olema korralikus eluloos karjasepõlgi ära mainitud. Meil oli lehm nimega Noora - suur, tugeva kondiga, rammusa piimaanniga, muidu üsna ärahellitatud ja põikpäine veis. Üksikud lapsed ja üksikud lehmad on ikka pisut üle poputatud. Toona aga ei tohtinudki peres rohkem lehma olla. Kui ema Noora peale vihaseks sai, siis pahandas ta nõnda: "Sa sarviline saurus!" Ema ei vandunud kurja, seepärast ta ümber nurga ütleski. Piiblis pole ju ka mainitud, et Jumal oleks saurusi loonud. Neid polnud ka Noa laevas. Täielik teadmatus! Kes need

saurused siis õieti on? Küllap ikka mõned paharetid, mis muud! Ja kust emagi, lihtne maanaine, võis neist teada - dinosaurused kuulusid ju kivistunud teaduse valda. Aga ta oli kindlasti lugenud Tammsaare Tõe ja õiguse teist osa, kus Vargamäe Indrek arutleb Mauruse koolis sauruste üle. Et enne olid saurused, alles siis tuli inimene... ja härra Maurus.

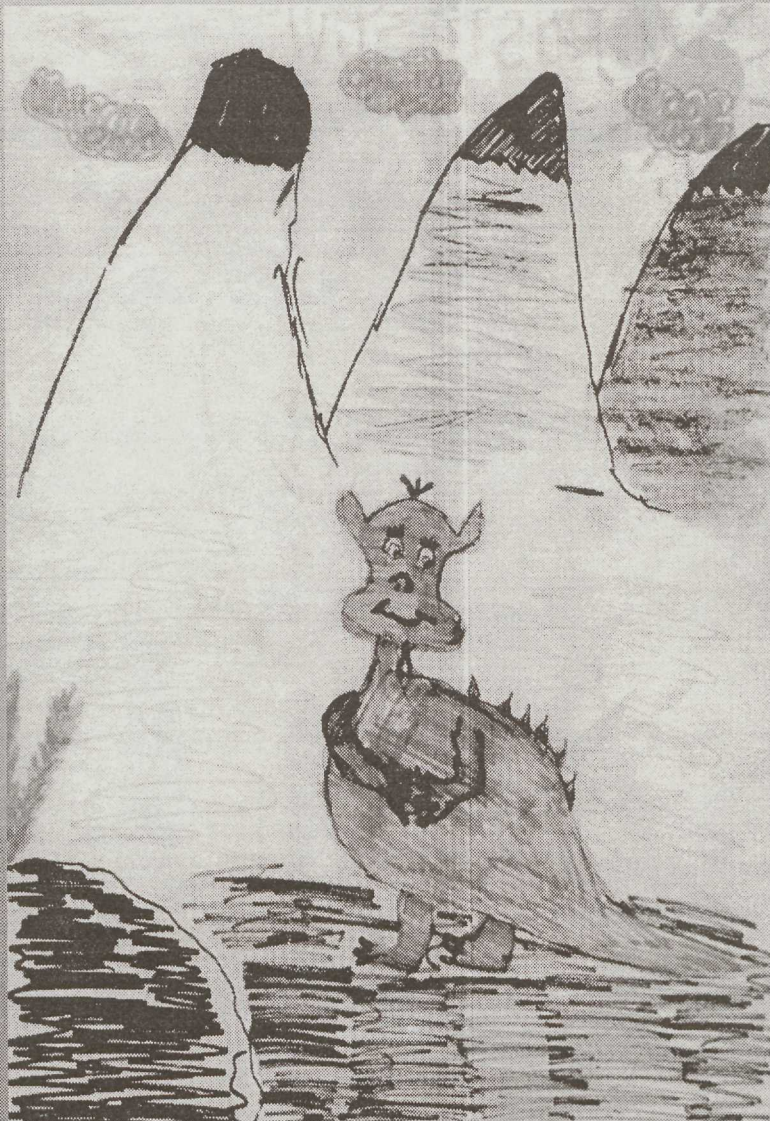
Kui ma hiljem aitasin Äti peres onul ja onunaisel kolhoosikarja hoida, kasvasid nood sadakond sarvilist saurust küll üle pea. Paraja poisitragunina ei hakanud ma ümbernurga sajatama,

põrutasin otsesõnu: "Te kuradima saurused!" Või kui nad mu pikali jooksid, siis rääkisin: "Sa sindrima sinine saurus!" Sinist lehma pole keegi näinud, sinine saurus on vajeldav küsimus. Lehmi ja saurusi pole küll aus segi ajada, aga sealt see sauruse mõiste keele peale tallele jäi.

Nõukogude ajal saurustest suurt ei räägitud. Mäletan koolieast vaid ähmaselt ühte filmi, kus lapsed juhtusid pioneerilaagri asemel sauruste aega, nähes seal stegosauruse ja türannosauruse vägevat heitlust. Nõnda polnud mul nendega tükil ajal asja. Pealegi on elusad asjad palju huvitavamad. Aga kui ma vahel veeämbri kaevukivile panin - suurele

Virumaa paelahmakale, kus kivistunud loomade jäänused lausa üksteise küljes kinni -, tuli mulle too kauge Maa esiaeg taas meelde.

See võis olla siis, kui mu vanem poeg Lauri oli vieraastane ja saurustest polnud kippu ega kõppu kuulda. Polnud sauruste buumi, polnud Spielbergi menufilmi, saurused polnud laste vapi- ega ranitsaloomadeks ülendatud. Ja siis turgatasidki saurused pähe. Kahjuks jäi "Sauruse-suve" käsikiri tükiks ajaks pooleli. Ega mul neist õiget pildilist ettekujutust olnud, vaid teadmine, et a r m s a d peavad nad küll olema. Ja lastega ikka sarnased, jutu või olemise poolest. Fantaasias võivad saurusedki meeldivaks muutuda, mäletsev Nooragi oli üliarmas...

Pildi joonistas BRITA SAIDLA Haljala Keskkoolist.

Poistes on kindlasti rohkem saurust kui tüdrukutes. Aga selles ei maksa nii kindel olla. Sest mõnes isepäises, metsikus plikas võib saurustki peituda. Kahju, et pole võimalik Sauruse tähtkujus sündida, siis oleks asi kohe klaar. Küllap oli saurust ka "Metsiku Roosi" Roosas...

Juba elusalt kivistunud hiidriik N. Liit suri vahepeal välja, kuid minul olid saurused alles sahtlis. Ma pole sensitiiv ega võinud arvata, et liisk langeb nendele ajuvabadele loomadele. Et saurustest saab maailma laste maailma naba, isegi jõuluvana jääb tahaplaanile. Tuli Spielbergi menufilm, tulid näitused, kaubad, pakendid... Ju siis ikka saurusteta ei saa. Nad on justkui hoiatus inimkonnale, et munakoor on alati õrn. Enda loodud saurustel (Pisike, Poiss ja Plika), kel äratuntavalt laste nägu peas. Keegi ei tohi vaielda nende ilu, inetuse või suuruse üle. Teadlased väidavad, et saurused olnud alates hiirepojukesest ja lõpetades seisimosaurusega, kes pani astudes maapinna tühise-ma. (Kui ma väike olin, oli heaks tooniks võrrelda kõiki suuri asju sammuva ekskavaatoriga.) Veel tõestasid teadlased hiljuti, et on saadud küll sauruste pärilussainet, kuid saurusi pole siiski võimalik taastada

(kasvõi loomaia jaoks) nagu filmis "Juura ajastu park". Jumal tänatud! Mida Suur Loodus (Looja) on andnud ja võtnud, seda ei saa eales tagasi. Seepärast peame hoidma rohkem kui kunagi varem iseenda elukeskkonda ja eluküünalt. Seepärast tuleb alati pidada fosforiidisõdu. Seepärast peame käima külmal ajal villaste sokkide, salli ja läki-läkiga.

Ehkki ma jäin oma "Saurusesuvega" üleüldisele saurusemürale pisut jalgu, ehkki ma ei läinud nendega rikkaks nagu teised, on mul hea meel, et sealt on leitud "kilde", aforisme, ütlemisi ja elutõdesid. Et seda on leidnud nii seitsme- kui seitsmekümnesed.

Nõnda siis saigi minust tagasihoidlik saurusekarjus. Ja kunstnik Henno Käo andis neile sedavõrd mõnusa näo, et julgen neid võrrelda Edgar Valteri joonistatud Naksitrallidega. Täna paljusid lapsi ilusate saurusepiltide eest! Heale lugejale, kes autogrammiga raamatut ei põlga, samuti koolidele, kus alati vaja raamatuid kinkida, annan teada, et minu karjas on veel piisavalt puhastverd saurusi, tarvitseb vaid pöörduda aadressil: EE2100 Rakvere, Silla 7-5. Saurusekarjus Kalju Saaber.

Kui ma oleksin...

Kui ma oleksin rahakott, tahaksin olla kallis rahakott. Ja rikas. Rahakott, kus käiks palju raha sees. Tahaksin olla paks rahakott. Ei tahaks olla niisugune rahakott, kust raha alati kaob. Võiksin olla turvaline rahakott.

Kui ma oleksin prügikast, ei sooviks ma olla mitte sugugi räpane prügikast. Tahaksin olla prügikast, kus käib kile sees.

Kui ma oleksin banaan, ei oleks mul üldsegi lõbus elu. Mind söödaks ära ja seejärel visatakse mu koored prügikasti või tänavale. Mulle see ei meeldiks. Prügikastis hakkaksid mu koored mädanema. Tänaval aga söödaks mu koored lindude poolt.

Tahaksin olla õhk, aga mitte mürgine õhk. Samuti ei tahaks ma olla gaas. Tahaksin olla puhas õhk, värsk.

Mulle meeldiks olla meri.

Lainetaksin.

Kui ma oleksin olnud meri, oleksin ära uputanud "Estonia."

Mulle ei oleks see meeldinud.

Minu sees käidaks suveti ujumas, surfimas.

Ma tahaksin olla puhas meri, väga puhas. Samuti ka väga soolane.

Mul oleks palju kive, kus istuvad kajakad.

Õhtul ma sätendaksin ilusasti.

Talvel oleks mul jää peal, väga külm.

Aga reisilaevad sõidaksid vahetevahel läbi minu.

See lõhuks jääd ja aitaks natukene värsket õhku saada.

Hea oleks olla meri.

Kui ma oleksin vampiir, oleksin ma väga verine. Pureksin iga ettejuhtuvat, verd lendaks. ...öösel, kui hakkaksin jahile minema, võtaksin ma sisse igaõhtuse vereampulli. Päeval läheksin magama oma unekirstu. Huhh, õudne!

Kui ma oleksin võti, keeraksin ma igasuguseid lukke. Õigemini, mind keeratakse.

Kui ma oleksin kartul, siis mind söödaks ja kooritaks. Ma oleksin väga maitsev.

Aga kõige rohkem meeldiks mulle olla mina ise.

**11-aastane Sass Krjukov
Tallinna Reaalkoolist**

LASTE TÖID

MAJAKAS

On kustumas päike,
tuul vaikseks jääb
ja ääretu vaikus
üle ilma end säeb.

Siis õhkab veel taevas
ja meri on vait,
kes viimases vaevas
kõik puhkust nüüd said.

Üksainuke tuluke särama lööb,
sest praegu just algabki tema töö.
Tähistaevaga võidu vilgutab end,
jagamas kaheks on maad ja merd.
Näitab ta sihti,
kust läheb tee,
mis üpris tihti
on ainuke...

Riin Koovit, Metsapoole Põhikool

**Pildi joonistas
Paul Kusmann Risti
Põhikooli IV klassist.**

KIVI

Elas kord kivi, ta oli väga suur.

Ta elas mererannas, ja teda kurvastas see, et ta jäi igale poole ette.

Siis tuli talle mõte hea, et veeretaks end merepõhja, ja seda ta tegi. Ja sellest ajast peale ei jäänud ta kellelegi ette.

Anni Aasamägi Keava Algkoolist

Pildi joonistas 9-a. Juhan Laats Londonist.

TERVITUS

JUDO ON KULTUUR!

SALUUT!
PÜSTI (RITSU REI)

JA PÕLVITADES
(ZA-REI)

See tuleb sooritada
väärilt, mitte
kiirustades.

NO NII EI OLE KÜLL
SOLIIDNE!

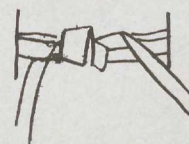
Andres Lutsar - AABITS JUDO - Edgar Valter

VÖÖ

VÖÖ (OBI) SIDUMINE

ÜLDSEGI
MITTE NII

Vastavalt sinu judoharidusele on sul õigus kanda õpilasastmetes (KYU) kollast, oranži, rohelist, sinist, pruuni vööd. Meistri I aste (DAN) on must vöö.

VÖÖ SEOTAKSE
PUUSADELE
SÕLME JOONISEL
NÄIDATUD KUJUL.

ilmapilt

on sellepärast põnev ja ebatavaline, et seda võib vaadata mitmest erinevast küljest.

Kui Sa loed teda tavalist moodi, ülemisest servast alates vasakult paremale, leiad kõik oma tuttavad tähed, mis on reastatud tähestikuks.

Vasakus servas alt üles ja ka ülevalt alla jooksevad nootide nimetused - nendega jutustatakse muusikast.

Võid vaatamist alustada ka pildi alumisest servast - siis leiad nädalapäevade nimetused, millest saab kokku nädal.

Teeme nii, et nüüd vaatad hoopis ilmapildi keskele.

Seal on Maa. Küllap tead, et Maal on hea ja alatine kaaslane Kuu. Sedamööda, kuidas Maa ümber Päikese tiireldes pöörleb, vahetuvad Kuu faasid. Noor, vana ja täiskuu on pildil - nagu näed, järgneb esimene veerand teisele, teine kolmandale vastupäeva.

Ka aasta jaguneb neljaks osaks. Kevad, suvi, sügis ja talv on ilmapildil värvilise ringi sees. Nii, nagu üks aastaaeg saab tasapisi teiseks, saab ka üks värv märkamatuks teiseks. Sinise ja kollase kohtumine tekitab rohelise, kollase lähenemine punasele annab oranži, punase ja sinise ühinemine on lilla.

Värvilise ringi välimises servas on numbrid. Vaata, kuidas nad paiknevad. Mis see on? Muidugi kell!

Ja kella peal liiguvad päripäeva osutid, mida võid hõlpsasti ette kujutada. Niisugust aja kulgemist möödame: veerand tundi, pool tundi, kolmveerand tundi, täistund. Üks ööpäev saab täis siis, kui on möödunud kaks korda kaksteist tundi.

12 - see on teise sõnaga tosin. Kas tead, kui paljusid asju on maailmas tosin?

Kõigepealt on 12 kuud. Ilmapildi valgel ringil on lisaks tavalistele kuunimetustele kirjas ka nimetused, mida on tarvitanud vanarahvas.

Inimesed teavad, et planeedid liiguvad kõiksuses korrapäraselt ringi ja mõjutavad oma liikumisega

ka inimeste elu. Järgmises ringis ongi tähtkujud. Sodiaagimärke - nii neid nimetatakse - on samamoodi kui kalendrikuid kaksteist. Nagu ilmapildil näed, ei vahetu need aga koos kuuga, vaid umbes kalendrikuu kesksaiku. Selle järgi, millal inimene on sündinud, saab ta teada, mis tähtkujust ta on - arvatakse, et tähtkuju mõjutab inimese iseloomu. Sellelgi on oma põhjus: sodiaagimärkide ringist leiad lisaks tähtkuju pildilisele märgile ka planeedi nimetuse, mis selle märgi all sündinuid mõjutab, ja ka ühe elemendi nimetuse. Elemente on 4: tuli, vesi, õhk, maa. Eks sa ole isegi märganud, kui erinevad nad on.

Loomad, kes ringlevad musta ringi sees, tähistavad tosinat looma-aastat. Igal aastal on oma juhtloom, kes mõjutab sel aastal sündinuid ja üldse kogu aastat. Kaheteistaastases tsükliis järgnevad üksteisele siga, rott, pühvel, tiiger, kass, draakon, madu, hobune, kits, ahv, kukk ja koer. Praegu on meil sea-aasta, seega algas uus looma-aastate 12-aastaline tsükkel.

Kollased sakid ümber ilmapildi tähistavad Päikest. Küllap tead, kui oluline on Päike Maale ja Sulle enesele. Sinu jaoks tõuseb Päike idast ja loojub läände. Ilmapildi peal on ka teised ilmakaared - põhi, lõuna, kagu, edel, kirre ja loe. Ilmapildi parem serv annab Sulle aimu sellest, kui tasakaalustatult ja targasti meie maailmas on asjad seatud. On meessugu ja naissugu. Kui on pluss, siis on ka miinus. Kristluse ristimärk on Sulle arvatavasti tuttavam kui Idamaised Yin ja Yang. Geomeetrilised kujutised kolmnurk, ruut, ellips, ristkülik, ring tunduvad esimesel pilgul lihtsad. Kui Sa oled lugenud palju raamatuid ja ära mõelnud mitu, mitu mõtet, avastad, et see, mis näib alguses lihtne, võib olla teisest küljest vaadates hoopis koonus, püramiid, silinder...

Ilma ja inimesi võib näha erineval moel just sellepärast, et meie ilmapildil on kõrvuti nii palju erinevaid märke, rütme ja kujutisi. Sestap ongi nii hea ja huvitav olla inimene!

Kati Murutar

**Ilmapilt on järgmisel
leheküljel, selle joonistas
Peeter Allik.**

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

DO

SI

LA

SOL

FA

MI

RE

DO

ESMASPÄEV

TEISIPÄEV

KOLMAPÄEV

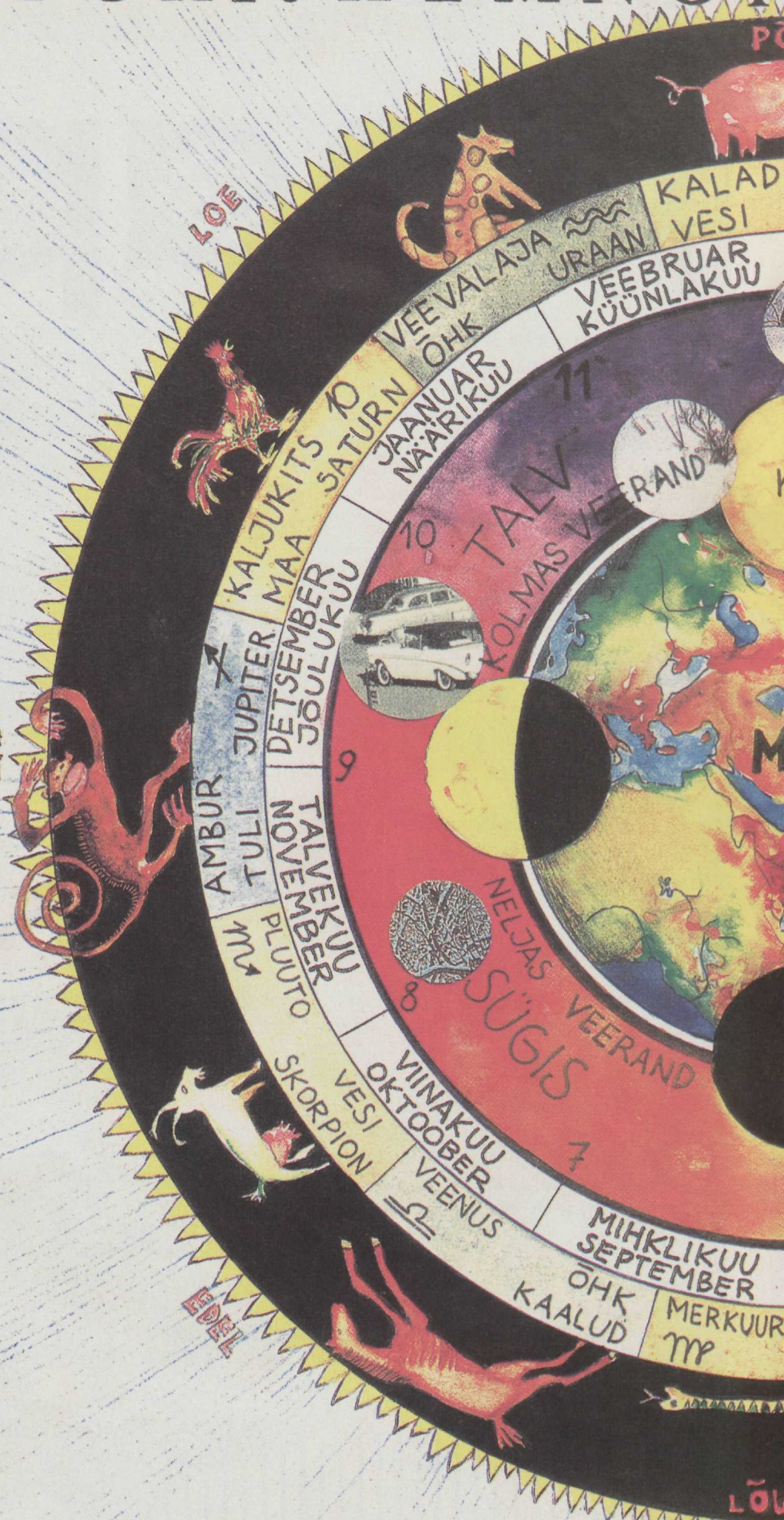
LÄÄS

LÕE

LOO

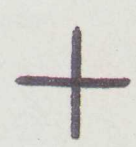
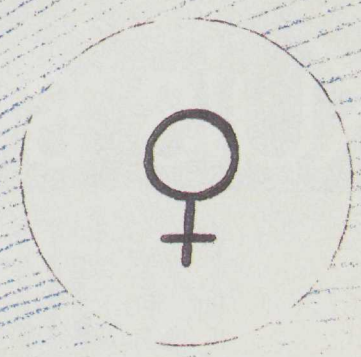
PÜ

LÕU

Q R S T U V W Õ Ä Ö Ü X Y Z &

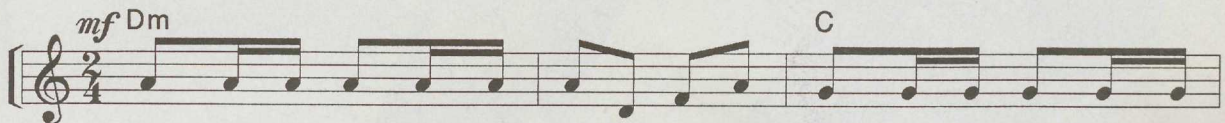

NEELJAPÄEV REEDE LAUPÄEV PÜHAPÄEV

Kuis saame kaineks küll meremehe

Inglise rahvalaul

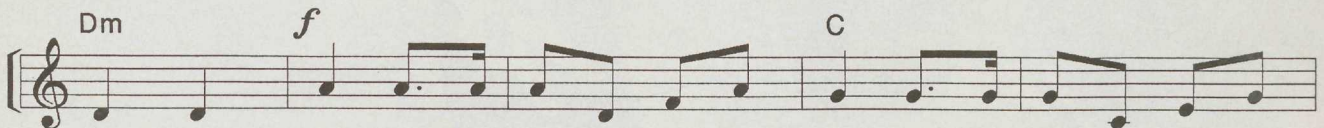
Mõnusalt

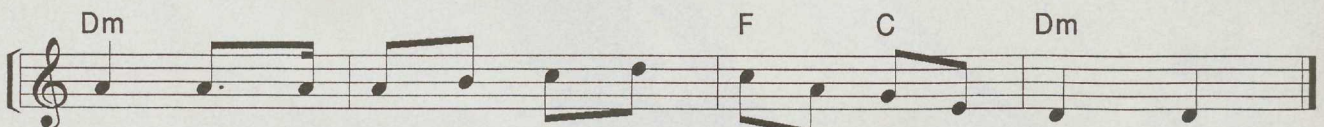
Kuis saa-me kai-neks küll me-re-me-he, kuis saa-me kai-neks küll
What shall we do with the drunken sai-lor, what shall we do with the

me-re-me-he, kuis saa-me kai-neks küll me-re-me-he va-ra en-ne
drunken sai-lor, what shall we do with the drunken sai-lor ear-ly in the

koi-tu? Hur-raa, ja an-kur tõu-seb, hur-raa, ja an-kur tõu-seb,
mor-ning? Hoo-ray, and up she ri-ses, hoo-ray, and up she ri-ses,

hur-raa, ja an-kur tõu-seb va-ra en-ne koi-tu.
hoo-ray, and up she ri-ses ear-ly in the mor-ning.

2. Kloppige hästi ja tõstke püsti...
3. Soolaga söotke ja veega jootke...
4. Andke üks mats vastu laiska vatsa...
5. Pikali pange ta pikka paati...
6. Põhja laske ja märjaks kastke...
7. Raapurjekõis pange jalge ümber...
8. Nii saate kaineks siis meremehe...

Tõlge : LEELO TUNGAL

Nüüdisaegsed meremehed on teadagi karsked ja krapsid. Vanasti aga olevat madrused pikka koduigatsust leevendanud ja hundijalaveega — ja sellest kaugest ajast pärinebki inglise mere-meeste laul, mida annab kindlasti ka naljakalt lavastada.

ROMAN JA ALLA KALLAS

KROKODAABLIA PÄEVAD JA ÖÖD

MUSTA MAAGIA SALADUSI

(Algus Heas Lapses nr.1 1995)

Jah, ega ka Kuri Völur Krok ilmaasjata aega raisanud. Tema oli oma lubadust tõsiselt võtnud, tema oli hoogu läinud. Tal oli suurejooneline idee. Vähe sellest, et ta oli otsustanud oma endist sõpra korralikult kohutada - ta leidis, et see on sobiv juhus, et kogu Krokodaabliale hirmu nahka ajades oma kustunud kuulsus üles soojendada.

Mis muud kui tõhe! Esimese asjana otsustas Krok ette võtta lühikese, ent vapustava turnee läbi Krokodaabliamaa avaruste. Aga kõigepealt tuli kontrollida, kas tema vana hea krokomobiil on ikka veel sõidukõlblik. Kunagi aastakümnete eest oli Krok oma auto ümber ehitanud, see ei sõitnud kokkuhoiu mõttes mitte bensiini jõul, vaid nõiatõmmiste abiga. Aga kuna tõmmisekeetmine oli tülikas tegu, oli Krok aja kokkuhoiu mõttes juba mitukümmend aastat jalgsi käinud. Polnud ime, et tema truu sõiduriist üsna armetus olukorras viibis! Nüüd tuli see asi korda ajada. Ja Krok ronis ähkides keldrisse, kus seisis ämblikuvõrkudesse ja paksu tolmukihhi alla mattunud krokomobiil. Suurivaevu leidis Krok ukse üles. Enne tuli tal kaheksa korda aevastada - tänu sellele lendas osa tolmu laiali. Suurivaevu leidis Krok rooli üles ja vajutas starterile. Aga krokomobiili kuivast mootorirägistikust kostis vaid kurblik tõrtsatus.

"Selge, tuleb must maagia appi võtta," ütles Krok ja aevastas üheksandat korda.

Aevastas ja mõtles, et von Kraabliga tülitsemine on tegelikult väga tülikas ettevõtmine. Ohates jäi Krok ööd ootama. Must maagia, nagu me kõik teame, funktsioneerib ainult öötundidel.

Pimeduse saabudes vinnas Krok sõiduriista selga ja tiris selle üles kõrgele, otse Musta Torni. See oli tema nõiakamber ehk peenemalt öeldes maagialabor. Läks aega mis läks, aga viimaks helendas tuli roostes nõiakatla all, kus keesid vajalikud ained: parajal määral tohletanud kassiroju, kaks kuivatatud konnakoiba, klaasitäis suhkrut ja veel ühteist, mida me pole suutnud päris täpselt välja seigitada. Oli see palderjan või hoopis koerapöörirohi?

Täpselt kell kaksteist tõi Kuri Völur Krok välja oma parima pealuu, lisas lõkkesse pilpaid ja hakkas hoolega nõiduma.

Tuleb tähendada, et juba

pikki aastasadu tarvitas vana hea Kuri Völur Krok musta maagia teeneid vaid koduses majapidamises. Kui tal tuli näiteks isu kapsasupi järele, samas aga polnud viitsimust turule minna, tiris Krok sahvriinurgast välja parajat mõõtu põllukivi, posis selle kallal ja sai sellest pikapeale päris korraliku kapsapea. Ajapikku oli laisavõitu völur muutunud oma majapidamise asjus üsna osavaks.

Võib-olla just sellepärast tal nüüd viltu vedaski. Ringreis pole majapidamine, ringreis on midagi hoopis tõsisemat. Krok oli aga enamuse suurnõidustest unustanud.

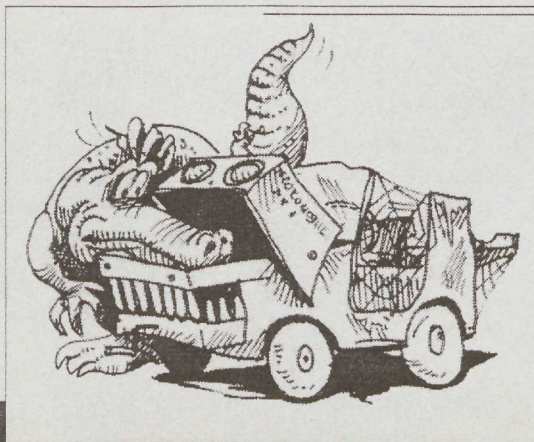
Kui vesi hakkas katlas mullitama, asus Krok loitsima. Ta mäletas, et antud juhul pidi seda tegema manaõpiku 843. punkti järgi - see oli tervikuna pühendatud rikkiläinud krokomobiili remondile.

Võlusõnad kõlasid nii.

"Kiraabel tiraabel kroko ja daabel
abrakadaabel ahsadabaabel javeelüksnipsnaabel
draabelkraabelkrokodaabel
kraabeldraabelkrokoprüü!"

Pärast hakkas Krok sõnu tagurpidi lugema. Ta luges ja luges, nii et küll sai. Kui kellelgi peaks kodus olema tolmunud ja tankimata krokomobiil ning ta soovib selle jaoks nõiatõmmisest bensiini loitsida, pidagu ta meeles: võlusõnu tuleb edaspidi lugeda üks, tagurpidi aga kaksteist korda. Kolmteist on üldse vilets arv, nõidumiste puhul aga eriti. Aga just nimelt kolmteist korda Krok tagurpidisõnu lugeski. Seejärel viskas ta paha aimamata pealuu patta ja jäi ilmsüütult ootama, millal maagialaboris bensiini järele lõhnama hakkab. Kostis kohutavat podinat, pobinat, kõrinat, ruum mattus süsimusta suitsupilve ja üldse muutus kõik nii keeruliseks, et Krok otsustas paremate aegadeni nähtamatuks muutuda. See väike trikk oli teda varemgi päästnud, päästis nüüdki. Ainult sellel

oli üks väike omapära - nähtamatu olles ei näinud völur ka ise midagi. Ilmselt oli ta oma krokodaabilapsepõlves völorite eriklassis käies selle peatüki ajal gripis olnud - aga nii see oli. Vähe sellest, et ei näinud - ta ka ei kuulnud midagi. Ainult nina haistis midagi vaevaliselt. Nii ei jäänud tal nüüdki üle muud, kui oodata, millal suits lõplikult laiali hajub.

Siis loobus võlur nähtamatuses ja vaatas ringi.

Oi, mis kurb pilt ta ees avanes! Ta ilus tahmane pada oli kummuli paisatud, kallis nõiarohi aga voolas põrandaprakku. Kroki kõige parem töökolp lamas ta jalge ees, naeratas peremehele süüdlaslikult vastu ja pilgutas silmaauku. Aga kõige arusaamatum oli see, et krokomobiili asemel seisis keset laborit täiesti mõttetult suur supitirin, umbes nagu väiksemat sorti allveelaev. Sealt tuli isuäratavat hernesupi lõhna. Kuigi muidu hea isuga, kaotas vaene vana võlur nüüd närvid, kiljatas haledasti ja põgenes sündmuspaigalt. Ta lukustas ennast magamistuppa ja nuttis öö läbi patja.

Aga hommikul mõtles ta järele, läks laborisse, sõi tiri-na tühjaks, ning ta tuju paranes tunduvalt. Mis seal ikka, keerulises võlurielus juhtub ju mõndagi. Ainult see ei eksi, kes üldse midagi ei tee.

Kõhutäis tegi ta leebeks ning leplikuks. Ta mõtles, et miks peab elu nii

salakavalate plaanide sepitsemist. Oma autost oli ta ilma jäänud - nüüd tuli loota fantaasiale. Seda võluril oli. Vähesse fantaasiaga krokodaableid võluriteks hakata ei lubata.

Veidi aega lakke vaadanud, vilet lasknud, kukalt süganud, otsustas Krokk, et mis siin ikka pikalt keerutada, tuleb oma lossis õuduste tuba avada. Seda nii-öelda eelsoojenduseks. Teeb selle valmis, meelitab võimalikult palju publikut kohale ja peab siis peenikest naeru, kui krokodaablid üksteise järel närvirokke hakkavad saama. Mõeldud-tehtud: Krokk korjas kogu lossist kokku voodilina ja padjapüürid, käterätid ja muud heledamad pesuesemed, tassis pööningult alla oma pealuude, skelettide ning kirstude kolleksiooni, võttis käärid ning liimi, pintslit ja värvid - ning ei möödunud kolme tundi, kui ta oli valmis meisterdanud musttuhat kolli, trolli,

keeruline olema, milleks tuleb tal vaevelda keeruliste ideede käes, kuidas vana sõpra von Kraablit võimalikult rohkem kohutada. Palju parem oleks praegu koos temaga terrassil istuda ning noorust meenutada. Aga just siis lendas üle lossi väike krokotuvi, kiri nokas.

See oli anonüümne läkitus, mille oli kirjutanud keegi tundmatu mingi punase ainega, arvatavasti pohla-moosiga.

Kurjal Võluril ei jäänud üle muud, kui jätkata

vampiiri, vetevaimu, pelli, luupainajat, majavaimu, soopeletist, sindrit, tonti, kummitust, kontmeest, pisuhända, sarvikut ja nõiaete. Ta riputas kogu selle värvika seltskonna pikka galerisse nõõripidi üles, kattis poolenisti aknad, et asi hämaram ja jubedam välja näeks, seadis siis veel seinte äärde kirstud maha, pani luukered nendesse pikutama ja astus ise natuke eemale, et muljet saada.

(Järgneb.)

Pildid joonistas TEET KUUSMAA

Küllap teavad paljud lugejad, et Soomes, Naantali linnas, asub Muumimaailm. Missugune see maailm lähedalt välja näeb, sellest saame aimu Joel Kuigi saadetud piltidest.

Muumitrollide maja on teadagi ilus - ümmargune ja sinine. Muidugi jalutavad muumid oma maja ümber ringi ja tahavad teada, mida lastel neile öelda on. Joel näiteks andis Tusklikupreilile üle joonistuse eesti lasteaiast.

Muumimajas asub Isevärki muuseum, kus kõik soovijad võisid sisustada oma toa: Koduvana rajas politseimuuseumi, Tusklik ilu- ja Filjonka teadagi puhusemuuseumi. Majas on ka kaks stuudiot: allkorrusel tehakse "Koduvana hääle" nimelisi raadiosaateid ja üleval asub telestuudio - mõlemas võivad lapsed saadete tegemisel osaleda, kui nad just pahandusi ei tüki tegema. Joel andis raadiotädile koguni intervjuu, kusjuures ei osanud vastata ainult ühele küsimusele: "Kas sul hobisid on?" Nimelt kahtlustas poiss, et hobid on mingid loomad...

Muumimaja hoovis annavad etendusi

Joelil oli Tusklikupreilile üle anda joonistus eesti lasteaiast

koguni kaks teatrit: suveteater "Emma" ja nukuteater "Koduvana hääle". Mõistagi jutustavad teatritükidki muumilugudest.

Ja Muumimaailmast koju minnes võib igaüks põsemaalinguna kaasa viia mingi Tove Janssoni raamatu tegelase. Joeli põsele maaliti väike My. Aga kui Joel veel kunagi Naantali Muumimaailma läheb, siis on ta põsed kindlasti juba suuremad - ehk mahub sinna Muumipapa ise!

JOEL KÄIS MUUMIMAAILMAS

Joeli põsele maaliti Väike My

Kuidas Kristjan Roomas käis

Võib-olla on sulle uudiseks, et oktoobrikuus Itaalia pealinnas Roomas toimunud pianistide konkursil sai esikoha eesti poiss KRISTJAN RANDALU? Kristjan on 16-aastane, kuid võitis ära ka endast 6-7 aastat vanemaid klaverimängijaid. Et Kristjan elab praegu koos perega Saksamaal, Karlsruhe linnas, siis palus Lapsur tal kirja teel vastata mõnele küsimusele.

Kas Sa pabistasid ka enne konkurssi?

Ikka natukene, mul oli aga võimalus enne esinemist kaks tundi klassiruumis harjutada ja lugudele keskenduda. Sellest oli palju abi.

Kas Sul oli aega Roomas ringi käia?

Ringikäimiseks oli mul pärast võistlust poolteist päeva. Ma pidin aga juba nädal hiljem laureaaside kontserdil mängima, pärast seda oli mul veel üks päev aega. Kahe ja poole päevaga jõudsin ma ära käia Püha Peetruse kirikus, Vatikanis muu-

Muusikakeskkoolis.

Kui kaua päevas klaverit harjutad? Kas isa või ema seda ka valvavad?

Harjutan päevas umbes kaks tundi. Mõnikord vähem, mõnikord rohkem. Sellele lisaks on iga päev mingi proov, esinemine või tund. Mängin ka mitmes jazz-bandis ja komponeerin aeg-ajalt. Isa ja ema klaveriharjutamist ei valva. Pean ise nii palju harjutama, et rahul oleksin.

Kas Sul jääb pillimängu kõrval aega ka millekski muuks?

Kooli jaoks üritan ikka ka aega jätta. Muidu kuulan muusikat, viimasel ajal jazzi, aga loen ka raamatuid. Enamasti eesti või inglise keeles, et keelteoskust parandada ja alles hoida.

seumides, Sixtuse kabelis, Hispaania treppidei, Colosseumis ja mitmel väljakul erinevate purskkaevude ja kohvikutega. Käisin ka kõikides poodides, mis tee peale jäid. Oli huvitav, aga ka väga väsitav kogu päeva jala ringi käia ja vaatamisväärsustega tutvuda. Ilm oli Roomas veel väga sovine (25°C oktoobris!). Kuna peaaegu kõik oma väikeste mootorratastega ringi sõitsid, oli õhk linnas üpris ebameeldiv. Kõige rohkem meeldisid mulle aga need väljakud purskkaevude ja kohvikutega, kus inimesed õhtuti kokku said.

Kui vanalt hakkasid klaverit mängima?

Kuueaastaselt Tiina Kuriku juures Tallinna

Eesti keelt räägin kodus, soome keelt sõbraga koolis, inglise ja prantsuse keelt räägin ja õpin koolis. Saksa keelt räägin niikuinii igal pool väljaspool kodu. Käin ka iga päev poolteist tundi võimlemas ja sõidan ühe tiiru rattaga.

Millal tuled jälle Eestisse? Mis Sulle siin kõige enam meeldib?

Eestisse tuien jälle suvel - augustis, sest suvevaheaeg hakkab meil alles juuli lõpus ja kestab ainult kuus nädalat. Tore on näha kõiki sugulasi ja tuttavaid. Kõige rohkem meeldib mulle Lõuna-Eestis Otepääi tuttavate ja ristiisa juures olla. Saan seal rahulikult harjutada ja lihtsalt vaheaega nautida.

Pildid: Kris ja õe Liisa, ema Pireti ja isa Kailega.

AHOI, MERESÕBRAD -SÕBRATARID! JA

Mõtleme pisut merele :
parima pisikese merejutu või
-luuletuse autorid saavad
auhinnaks " MATTEL TOYSI "
mereneitsi ! (Ka merejutt võib pajatada
mereneitsidest !)

ajakirjanduslevi
abonement

78 238

HEA LAPS
1995.a.

1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12

Kuhu : EE.....

Kellele : .....

kättetoimetamise
kaart

78 238

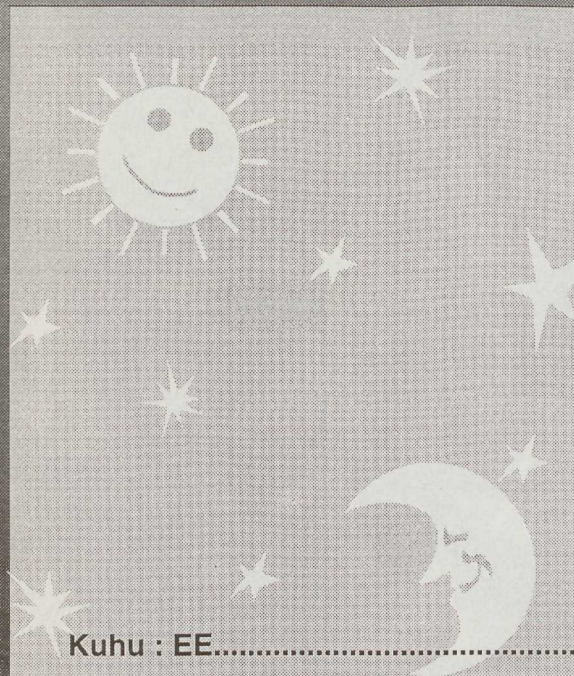
HEA LAPS
1995.a.

1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12

Ühe kuu tellimishind 6.50 krooni

Kuhu : EE.....

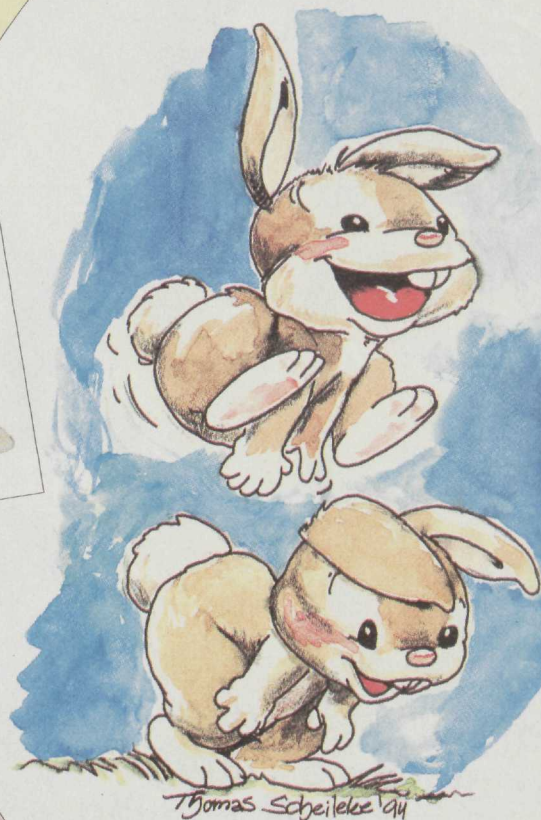
Kellele : .....

" Lihavõtte-tigu "
LAURI VAHTRE (11-a.)

Pildi joonistas
Thomas Scheileke

JÄNKUPOISS

Ükskord väike jänkupoiss
kapsamaitsest joobus.
Pikk-kõrv kohe sellest sai
jalgadele hoogu.

HELENA
ROININEN

Kotikubu kaenla all,
jänkupoiss nüüd hüppas
üle aiavärava,
põllule ta lippas.

Leidis üles kapsamaa,
kapsapeagi suure.
Hammastega napsas ta
läbi kapsajuure.

Siiski — oh, mis häda uus
pikakõrvamehel :
kott ei ole küllalt suur,
suugi lühikene.

Aga ega saaki saa
sinnapaika jätta —
veeretas poiss kapsapea
koju üle mäta.

Autori loal
tõlkinud
AMA ELWE

Jänkuema kapsapea
pani potti keema.
Küll see supp sai alles hea —
maitstes lausa meena !

" Lihavõttepühad " VITALI VOLOHOV, 1 kl.

KOTERMANN JUKO

Pildi joonistas
Mai-Liis Kaarna, IV kl.

Kindlasti on enamik teist kuulnud hästi põnevaid lookesi väikestest meestest, keda kotermannideks hüütakse. Aga võib-olla on teie seas ka neid, kes pole kotermannidest midagi kuulnud. Siis kuulake!

Kotermannid on pisikesed ja pikahabemelised põialpoisid, kes elavad laevades ja kes seetõttu rändlevad ringi kõikidel meredel ja ookeanidel.

Mitte keegi ei tea, kust on kotermannid tulnud, aga kindel on see, et terves maailmas pole ühtki laeva, kus ei elaks väikest kotermanni.

Laev on kotermanni koduks ja seetõttu hoiab neist igaüks oma laeva nii, kuidas vähegi oskab. Nad ei hoiu mitte ainult laeva, vaid ka selle meremehi.

Seepärast peavadki kotermannid pikkade merereiside ajal nii laevadel kui ka meremeestel silma peal. Nii äratavad nad üles rooliratta juurde magama jäänud tüürimehi, teevad koledat lärmi, kui laev meremeestele märkamatult mõnesse hädaohtu satub.

Vaatamata sellele, et kotermannid on hästi heasüdamlikud, on nad sealjuures kole arad, ja seepärast ei taha nad kunagi meremeeste silma alla sattuda, vaid püüavad olla laeval nii märkamatult, kui vähegi võimalik.

Meremehed muidugi teavad, et nende laeval on kotermann, ja seepärast peetakse kotermannidest lugu. Keegi ei solva neid millegagi ja neile jäetakse laevaköögi nurka maitsvaid palasid. Meremehed teavad, et kui nad kotermanni enese juurest minema peletavad, siis ei hoiu laeva enam miski.

Vanad ja eluaeg merd sõitnud mehed teavad jutustada paljudest laevadest, mis varsti peale seda mere peal hukka on saanud, kui keegi nurjatu madrus kotermannile liiga on teinud ja too oma laeva maha on jättnud.

Kunagi ammu sõitis maailma meredel ringi üks suur ja ilus laev, mille nimi oli "Brigitta". Selles laevas elas kotermann nimega Juko. Juko oli hästi vana ja tark kotermann ning tema kuulsus ulatus kaugele.

Kui "Brigitta" seisis mõnes sadamas, siis tulid ka teiste laevade kotermannid Juko juurde tema tarka juttu kuulama. Kõik nad austasid Jukot ja pidasid temast lugu.

"Brigitta" sõitis paljudel meredel ja ookeanidel. Vahel tegi ta pikki merereise, mis kestsid mitmeid kuid, ja ühel niisugusel juhtus selline lugu, et laeval lõppes otsa joogivesi.

Siis sõideti suurde Rotterdami sadamasse, et sealt vett võtta. See on maailma kõige suurem sadam. Lõpmata pikkade kaide ääres seisis kümned ja sajad purjelaevad, üks ilusam kui teine, aga kõige kenam oli ikkagi "Brigitta".

Kohe esimesel õhtul lubas kapten meeskonna maale. Ja varsti peale seda läks ta ka ise suurt ja uhket linna vaatama. Laevale jäi ainult valvur. See oli noor poiss, kes võetud laevakoka abiliseks.

Ilm oli ilus, päikene paistis, ja varsti jäi soojuste käes mõnulev laevapoisist valvur magama. Siis kõndis mööda laeva edasi ja tagasi Juko, kes järele vaatas, et kõik ilusasti korras oleks.

Äkki nägi Juko otse "Brigitta" kõrval seisva väikese laevukese pardal oma head sõpra, kes oli samasugune kotermann nagu ta isegi. Nüüd oli väikeste mehikeste rõõm kohtumise üle suur. Kohe läks Juko oma sõbra laevale. Seal nad kallistasid ja kõnelesid teineteisele igasuguseid uudiseid, aga varsti läksid nad juba kolmandalegi laevale, sest sealt hüüdis

neid juba kolmas kotermannist sõber.

Siinsamas sadamasillal istusid aga samal ajal kurjad mehed. Nad tahtsid mõnda laeva ära varastada, sest nad olid mereröövlid. Ilus "Brigitta" oli neile juba ammugi silma hakanud. Ja kui nad nägid, et valvur on magama jäänud, asusid nad oma kurja kavatsust täide viima. Paar tugevamat meest ronisid laevale, läksid valvuri juurde ja sidusid ta kinni.

Poole tunni pärast väljus "Brigitta" sadamast. Röövlitel oli kõik hästi läinud ja nii ei pandud sadamas täheleegi, et laevaga ei sõida minema mitte tema õiged peremehed, vaid hoopis röövlid.

Varsti hakkas sõpradega lobiseval Jukol süda valutama, et ta oma laevast nii kauaks eemale on jäänud. Viimaks otsustas ta minna ja laev igaks juhuks üle vaadata.

Aga kui Juko kohale jõudis, oli laev juba läinud. Isegi näha polnud teda enam.

Nüüd jooksis kotermann mööda sadamat ringi ja oli ähmi täis... Ta küsis naaberlaevade kotermannide käest, kas nemad ei tea midagi ilusast "Brigittast", aga vastuseks laiutasid nood ainult oma tillukesi käsi.

Juko ei tahtnud oma sõprade peale enam mõeldagi. Nende pärast oli ta unustanud kotermanni püha kohuse - laeva valvamise. Ja et oma pattu parandada, hakkas Juko tollest päevast alates "Brigittat" otsima. Ta läks

suurest murest halliks, käis läbi mitmeid maid ja riike ning otsis oma laeva igalt poolt.

Kord nähti Jukot meie mandril, siis oli ta juba kaugel Austraalias, aga mõni aeg hiljem teadsid Ameerikast tulnud laevade kotermannid juba rääkida, et nad olevat Jukot seal näinud.

Õ n n e t u

kotermann käis mööda maid ja riike, mööda mereäärseid linnu ja sadamaid ning jõudis viimaks Tallinna. Selleks ajaks oli laeva varastamisest möödas juba rohkem kui sada aastat ja Juko jõud oli juba otsas.

Ühel niiskel ja tuulisel päeval avastas ta, et ühe ümariku ja kõrge maja uks on lahti. See oli meremuuseumi maja. Juko läks lahtisest uksest sisse, et veidi puhata. Päevaseks ajaks peitis ta ennast ahju kõrval olevasse prügikasti, aga öösel läks maja üle vaatama.

Ta kõndis kivist saalides suurtes saalides ringi ja uudistas vanaaegsete purjelaevade makette, suuri suurtükke ja vägevaid laternaide, kui äkki... Äkki nägi Juko ühes heledasti valgustatud vitriinis suurt lauast, millele oli kirjutatud suurte punaste tähtedega "Brigitta".

Väikene kotermann ei teadnud, et kurjade röövlite kätte sattunud "Brigitta" oli hukkunud juba mõne nädala pärast. Hooletud röövlid olid juhtinud ilusa laeva ühel tormisel ööl

Hiumaa juures olevatele Näkimadalikele, ja paari tunni pärast olid laevast ainult tükid järel. Üks neist pärines laeva ninaosast, ja sellele oli kirjutatud laeva nimi.

Lained loksutasid seda lauda palju aastaid, enne kui kalur selle rannalt leidis. Vanamees viis laevanimega lauajupi Tallinna meremuuseumi ja muuseumitädidel oli

selle kingituse üle hea meel. Nad kuivasid laua, puhastasid mustusest ja panid viimaks ü h t e e suurde saali välja, et kõik inimesed saaksid seda nime lugedes teada, et kunagi on sõitnud mööda meresid

laev nimega "Brigitta".

Alguses ei uskunud kotermann oma silmi. Ta hõõrus neid oma pisikeste kätega ja piilus sõrmede vahelt ja läks hulk aega, enne kui ta aru sai, et nüüd on ta siis viimaks ometi oma "Brigitta" üles leidnud.

Sellest polnud peale nime küll enam midagi järel, aga rohkem polnud Jukole vajagi. Ta oli nüüd jälle oma kalli

"Brigitta" juures ega suutnud enam pisaraid tagasi hoida. Ta ronis vitriini, nakkas seal laevajäänuseid kallistama ja tundis, et on õnnelik.

Kotermann Juko ei läinudki enam meremuuseumist minema. Ta elab seal seniajani. Päeviti ta lesib ja puhkab mõne purjeka maketis, aga öösiti käib ta mööda muuseumi ringi ja valvab, et midagi halba ei juhtuks.

Seepärast ongi nii, et hommikuti leiavad muuseumitädid tihtipeale toimu seest väikesi jalajälgi. Kõige rohkem on neid selle vitriini juures, kus lebavad kunagise "Brigitta" jäänused...

2

1

3

Kuidas teritada nuga

Kui tahad puust näiteks paati teha, aga avastad, et nuga on nürri, on kuri karjas.

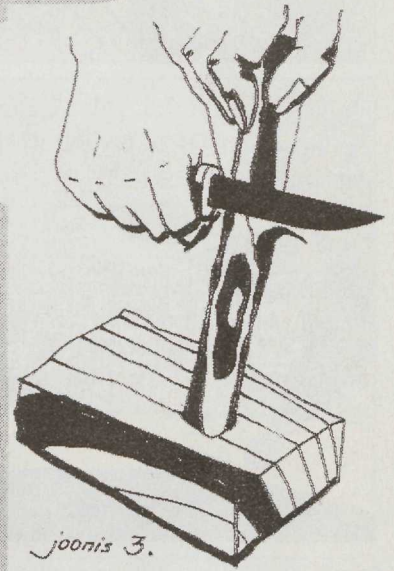
Mis siis selle terariista algul nürriks ja pärast jälle teravaks suudab teha? Teras on ju kõva materjal küll. Paberõhuke noaserv leiab lõikamisel puidupinnal, papis või isegi ilusas valges paberis alati imeväikesi veelgi kõvemaid ainetükikesi. Need on liivaterad. Väikesed, kuid teravate kantidega kristallid hulgakesi koos on alati metallist tugevamad. Seda teeb keemiline element, mille nimetus on süsinik. Puhast kristalliline süsinik on teatavasti teemant. Terasesulamises süsinik see, mis kõvadust juurde annab. Kõige kõvemate metallisortide töötlemiseks ongi vajalikud teemandipurust valmistatud teemantviilid, -käiad ja -kettad. Väikese teemantviili noateritamiseks võid isegi tööriistapoest saada.

Luisud ja käiad ongi üldse liivast ehk täpsemalt öeldes abrasiivmaterjalist kokkupressitud pulgad või plaadikesed. Noatera külgepidi piki luisku libistades kulu-

Parim on 400. Peopesasuurune liivapaberitükk tuleb hästi kõvale alusele kinnitada. Võib liimida kummiliimiga metall-, plastik- või vineeriplaadile. Liimikiht peab õhuke olema, et mugarikke ega kühmukesi ei jääks lihvimist segama. Joonisel 2 olengi näidanud, kuidas noakülge edasi-tagasi liigutades ettevaatlikult ja rahulikult lihvida. Võib teha ka ringikujulisi liigutusi. Teritada tuleb kordamööda mõlemat noapõske. Siis teha lapiga puhtaks, proovida ja teritada jälle, kuni hästi lõikama hakkab.

...MÕNED LIHTSAD NIPID

Pildile 3 püüdsin joonistada klassikalist vestmise asendit. Et oleks jõudu laastu lõigata, tuleb nuga peos hodia võimalikult tera lähedalt, esimese luku kohalt. Head laastu saab lõigata ülalt allapoole, kui lõigatav puutükk toetab vastu

suvalist alusklotsi. Et noatera n ü ü d

tahes-tahmata alati ka vastu klotsi puutub, siis peab too olema puhta pinnaga.

Pildil 4 on välja joonistatud puusüüjooned. Eriti hästi on nad nähtavad ja tuntavad kuusel-männil. Lehtpuudel on nad vaevumärgatavad. Kui nüüd lõigata vastupidiselt joontega märgitud suunas, siis kisub kõvem, sügisel kasvanud puidukiht noa sisse ja lööb kilde välja sealt, kus see tegijale ei meeldi. Puidu käsitsi töötlemisel peab seda asjaolu alati arvestama. Oma puutööringis olen poistele selle kohta öelnud, et kassi peab ikka pärikarva sillitama.

Soovin sedapuhku had teritamist ja vestmist. Üritame järgmises noaloos selle teritatud noaga mõne töö ette võtta. Näiteks puidule mustri või ornamendi lõikamise.

REIN VESKUS

NEED ON ÕIGED LÕIKESUUNAD PUUSÜÜ-JOONTE JÄRGI

tame teda servast jälle õhemaks, kuni ta lõikama hakkab.

...NOATERA PROFIILIST

Joonisel 1 näeme noaterade ristlõikeid. Ristlõike kuju ongi teistmoodi öeldud - profiil.

A - Tõmp, ümmargune ja seega nürri. Ei lõika.

B - Poest ostetud odava noatera profiil. Ka valesti teritatud nuga on selline. Lõikab kuidagimoodi.

C - Õigesti teritatud hea noa profiil. Tekib kogu noatera külje luisu vastu hõõrumisel. Lõikab hästi.

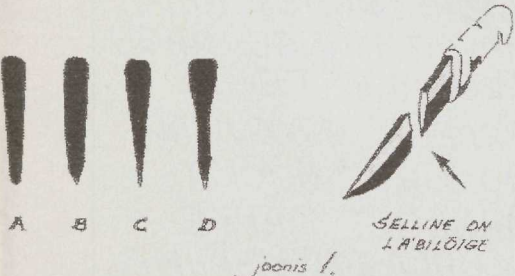
D - Spetsiaalselt teritatud noatera. Kõrgema klassi tööriistad. Skalpelligid.

Teritamisel on vaja kindlasti käia ja abivahendit ehk rakist, mis noatera kinni hoiab. See profiil töötab suurepäraselt.

...SOBIB KA LIIVAPAPER

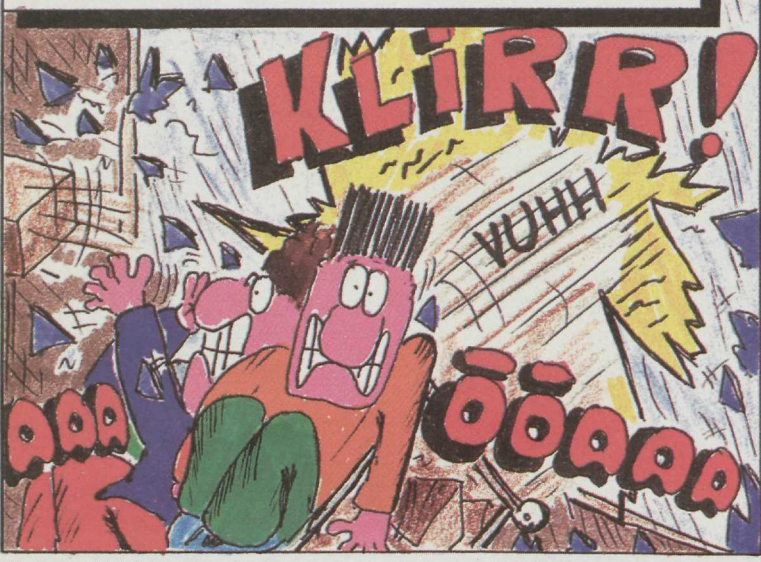
Niisiis on teritamiseks vajalikud asjad käiad ja luisud. Et luisk paremini "võtaks", tuleks luisu pinda millegagi niisutada. Äärmisel juhul sobib selleks ka vesi. Siit on tulnud ka see luisule sülitamise komme. Mina ise püüan töötoas ikka kas täpentiini, õli või petrooli luisule tilgutada. JA luiskude vahel on erinevusi: mõni töötab õliga, mõni veega.

Poest liivapaberit ostes peab teadma, et mida suurem on liivapaberi marki tähistav number tagaküljel, seda peeneteralisem ta on. Teritamiseks sobivad numbrid alates 180-st.

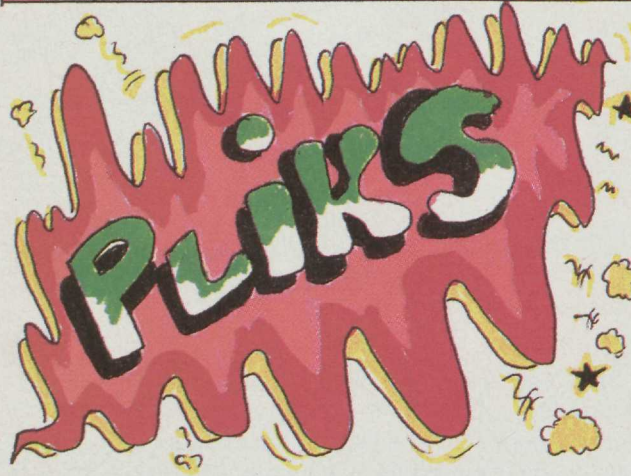
... LENDASID POISID LÄBI KLAASIDE.

KUID ÜKS KASTIDEST
KUKUB JUHTIMISPULDILE
JA...

QAAA, ETTEVAATUST!
MASIN KÄIVITUS!!!

KUULE, MIS JUHTUS? ME-MEE
KUKKUSIME MASINA
MOONDUVÄLJA JA PAISTAB,
ET ELEKTER LÄKS ÄRA.
MA LÄHEN KOBAN MUUD
MEHED ÜLE, ET EGA
NAD VIGA EI SAANUD.

VEIDI AJA PÄRAST. KA-AS

SULLE EI TUNDU, ET RUU-
MIGA ON MIDAGI VALESTI?

Ei, AGA MUL ON VÄLGUMIHKEL.

DINOSAURUSED EI ELANUD INIMESTEGA SAMAAEGSELT!

Dinosaurused olid domineerivad maismaaloomad mesosoikumis, reptiilide ajastul (umbes 225 miljonit aastat tagasi) ja eksisteerisid kuni kriidajastu lõpuni (ca 65 miljonit aastat tagasi). Targad raamatud väidavad, et inimeseloom (ladina keeli Homo sapiens) on eksisteerinud vaid 500 000 aastat, ja varasem primitiivnimene ilmus umbes 4 miljoni aasta eest.

huputamist

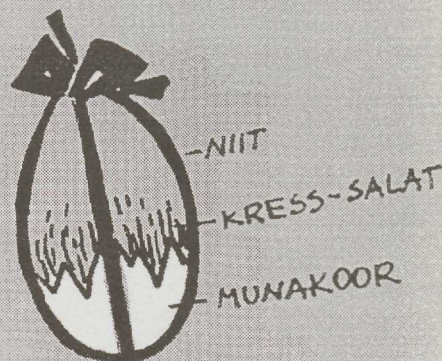

MÄNG KAPTENI VARANDUS

Seda mängu saab mängida siis, kui koos on rohkem lapsi - näiteks sünnipäevapeol või klasiõhtul. Mänguks vajate "varandust": nõo, mutreid, kirjaklambreid jms. Mängijad jagunevad kaptenite poolt juhitavateks meeskondadeks. Mängu juhivad "varandusehoidja", kes peidab "varanduse" seni ära, kuni meeskonnad ukse taga ootavad. Kui mängijad jälle sisenevad, nimetab "varandusehoidja" mõne peidetud esemetest. Kõik alustavad otsinguid, kuid PUUDUTADA võib leitud eset ainult kapten. Meeskond saab punkti, kui kapten viib eseme "varandusehoidjale". Võidab muidugi see meeskond, kes saab kõige enam punkte.

ONU OHMUSSONI MUNAPUU

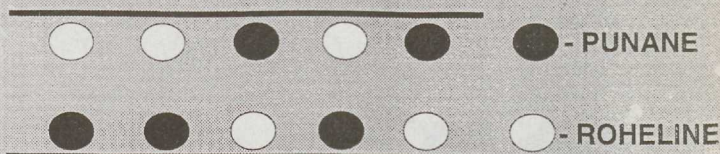
Munapuud meisterdades avastas onu Ohmusson, et tühi koor on vahel parem kui pool söödud muna. Pane tühjad munakoorepoolikud teineteise sisse - saad korvikesed, mille sangadeks kasuta koort neljast küljest ümbritsevat tugevat niiti. Kinnita niidid kindluse mõttes kleeplindiga munapoolte külge ja riputa "munapesad" vanasse lillepotti kindlalt püsti pandud puuksale. Munakoortesse pane veidi mulda, millesse istuta KRESS-SALATI seemned. Aseta munapuu päikeselisele aknalauale ja pea silmas, et muld oleks niiske. Muide, erkroheline kress-salat kõlbab mitte ainult vaatamiseks, vaid ka söömiseks!

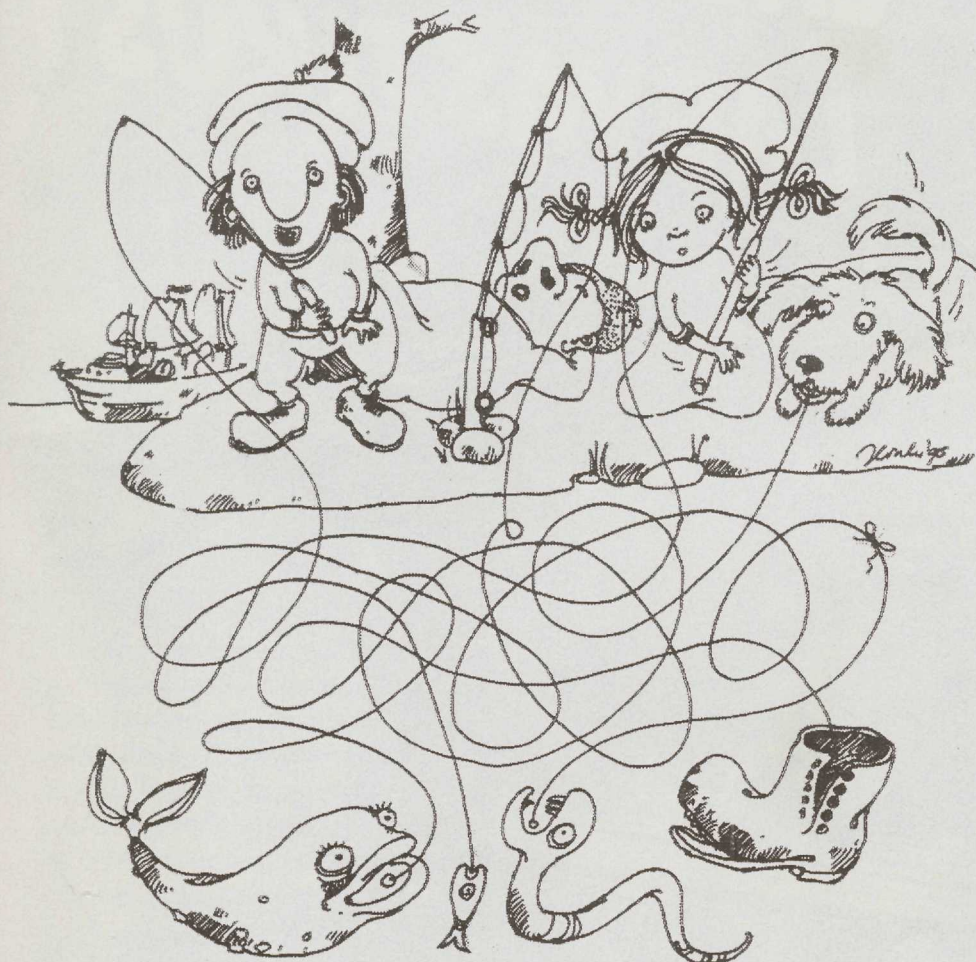
Onu Ohmussoni sõbral härra Ahmussonil on uhke reisilaev, mille külgedel sädelevad metallredelid. Igal redelil on poolemeetrite vahedega seitse redelipulka. Mõõna ajal ulatub vesi teise redelipulga aga saabub tõus, kerkib merevesi 3 meetrit tunnis. Kui kaua võtab aega, kuni vesi tõuseb kõrgeima redelipulgani?

PUNASED VASAKUL, ROHELISED PAREMAL

Eile lendas onu Ohmusson helikopteril ühte sadamasse viiva pika kitsa kanali kohal. Ilm oli väga udune, seetõttu poleks ükski laev ka 20 m kauguselt nähtav olnud. Enda all kanalis silmas onu Ohmusson viit üksteise sabas liikuvat laeva - tegelikult nägi ta küll ainult nende tulesid: punane tuli vasakul küljel ja roheline paremal. Ülevalt paistis see umbes sedasi:

Korraga taipas onu, et kokkupõrge on vältimatu. Ja hetk hiljem sõitsidki kaks laeva teineteisele otsa. Milliste laevadega juhtus õnnetus?

HEA LAPS VASTUSED

1. laevade numbrid on .....
2. vesi tõuseb kõrgeima redelipulgani .....

Ants, Franz, Luts ja Krants läksid kalale.
Kes mille kätte sai ?

" Lapsepõlves unistasin kogu hingest meremehe ametist, aga kahjuks ei läinud mõi u.istus täide... "

" Miks siis ? "

" Mul on nimelt väga äkiline iseloom, vahel tekitan sellist segadust, et ei jõua hiljem ära kahetseda ! "

Merele sellised ei sobi ! "

" Ja kelleks te siis hakkasite ? "

" Kirurgiks ! "

Kaks muna keevad pajas.
" Uh, kui palav ! " kurdab üks.
" Võtab lausa pea märjaks ! "
" Jah, aga kui me siit välja pääseme, siis võidakse veel lusikaga vastu peadki anda, " arvab teine.

Mereäärses kuurortlinnas on kolm basseini : üks sügava, teine madala veega, ja kolmas päris kuiv.

Esimene on täiskasvanuile, teine lastele ja kolmas neile, kes üldse ujuda ei oska.

BMW juht märkab jahmatusega, et ta autost kihutab mööda tohutu kana, kes lippab teeäärse talu õuele. Autojuht järgneb kanale, peatub taluvärvavas ja küsib seal seisvalt peremehelt : " Kuulge, ma nägin vist viirastust : üks kana tormas hirmsa kiirusega teie õuele ! " Peremees naeratab : " Jah, meil on eriline kolmejalgne kanatõug. Minule maitseb kanajaig, mu naisele meeldib see samuti, ja poeg armastab ka kanakoiba. " " Ja kas nende kiirkanade liha on siis eriliselt maitsev ? " " Vaat seda ei oska öelda — seni pole keegi ühtki kätte saanud ! "

1995. AASTAKS ON VÕIMALIK AJAKIRJA " HEA LAPS " TELLIDA

" AJAKIRJANDUSLEVI " KAUDU.

ÜKSIKNUMBRI HIND 6.50
3 KUUD 19.50
6 KUUD 39.00

Toimetaja.....Leelo Tungal tel.681 322
Kujundaja...Mare Rimmelgas

Väljaandja : Vaimukirjastuse AS

Toimetuse address: HEA LAPS
EEO 001 Tallinn, Pärnu mnt. 67-a

RdE " PRINTALL " Tell. nr. 1649

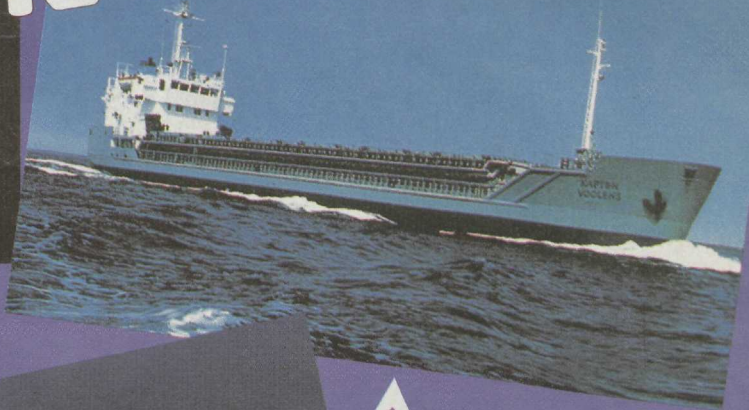
Mustvalgete iehekügedega ettevalmistus tehtud toimetuses.

NB ! TELLIMISINDEKS ON 78 238

LAEVU EESTI LAEVASTIKUST

Kaubalaev " Elmar Kivistik "
Seda tüüpi laevad on mõeldud kuiva kogulaadungi (näiteks metall, süsi, teravili jms.) vedamiseks.

" Kapten Konga "
Kuivlaadungilaev mitmeks otstarbeks. Seda liiki laevad on kavandatud üksikkoormate ja konteineerite, kuiva kogulaadungi ja puidu vedamiseks. Nende tekilepääs on väga lai.

" Transestonia "
Ro-Ro-tüüpi laev, mis veab konteinereid, veokeid ja sõidukeid.

" Georg Ots "
Reisi- ja autopraam, ehitatud 1980.a. Reisijaid mahub laevale 1250, autosid 180.

" Haapsalu "
Ro-Ro- tüüpi laev. (Ro-Ro- roll on, roll off - mõlemast otsast laadimist võimaldavad.) Seda tüüpi laevad veavad sõidukeid, järelveokeid ja külmutusseadmeid sisaldavaid konteinereid.

